

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Pénzcsoportok

képviselői jelentették be látogatásukat az elmúlt hét folyamán, amelyből azonban semmi nem lett. A látogatásnak a célja az lett volna, hogy a külföldi tőkecsoportok megbízottai perfektuáltak volna a külföldi kölcsönt, amelynek aktualitása megint a belföldi gazdasági események homlokterébe jutott.

Ha objektívek akarunk lenni a peszsimizmus rezignációjával kell elkönyveljünk a külföldi pénzcsoportok képviselőinek elmaradását. Ma ugyanis az a helyzet, hogy a nemzeti parasztpárt uralomrajutásával a kölcsönkölcsönök alig változtak. A külföldi tőke egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkedett és figyelemmel kísérve az események kibontakozását, azt kívánja leszögezni, hogy az új kormány gazdasági téren milyen eredményeket tud produkálni.

A kölcsönhajhászás valósággal harccá fejlődött és ebben a vivódó próbálkozásban ellenzéki hangokat hallunk, amelyek utbadobva magasabb államgazdasági szempontokat, valósággal ellenakciót folytatnak a külföldi kölcsön ellen. Nem tudják megérteni, hogy ilyen égetően sürgős gazdasági problémát nem szabad politikai öncélok előtérbejuttatásával eltávolítani a megvalósulástól különösen akkor, amidőn Románia ipari, kereskedelmi és pénzügyi élete évek óta a külföldi kölcsön megvalósulásától remél szanalást.

Kétségtelen, hogy a külföldi tőkecsoportoknak garanciára van szükségük, amelyet elsősorban azáltal nyújthat az államkormányzat, hogy az államháztartás egyensúlyát biztosítja és a legrövidebb időn belül egy olyan költségvetést szavaz meg, amely az állami adminisztráció és prosperitás igényeinek megfelel. Minden erőpróbálkozás hiábavalónak látszik addig, amíg a költségvetés hatalmas deficiteket mutat az állam tulajdonát képező kereskedelmi vállalatok pedig aranymérlegek helyett szintén a visszafejlődés és a stagnálás képét mutatják.

Charles RIST a Banque de France kormányzó helyettese azzal a csendes ígérettel távozott Bukarestből, hogy a kormány szempontjait magáévá tette és minden lehető el fog követni a kölcsön megszerzése érdekében. Ennek azonban a francia bankvezér csak egy fontos feltételét látta, hogy politikai irányelveken és árnyalatkülönbségeken túl összefogjon az ország egy hatalmas gazdasági blokkba és közös erővel küzdjön a külföldi kölcsön megszerzéséért.

Programul economic al noului guvern

Reducerea tarifului vamal și de transport, remediarea doleanțelor economice și înlesnirea prosperărei economice o promite dl Maniu

Dl Iuliu Maniu, președintele noului consiliu de miniștri, în manifestul adresat către țară, evidențiază un vast program de muncă, în care prevede ca prima preocupare a guvernului nou, între altele: autonomia administrativă și descentralizarea, ajutorarea micilor meseriași, încurajarea producției și agriculturii, revizuirea legilor economice, tarifulor vamale și de transport pentru a se înlătura restricțiile economice, ca să se creeze deuseuri convenabile și pentru produsele române.

În manifest dl Maniu specifică reducerea taxelor de export și apoi desființarea lor îndată ce viața financiară va permite acest gest.

Tariful vamal, întocmit pe baza unei protecțiuni raționale, va fi redus deocamdată la strictul necesar pentru ocrotirea industriașilor, care au condițiuni firești de dezvoltare și a industriilor necesare apărării naționale.

Înainte tuturor chestiunilor de ordin economic și financiar, guvernul este preocupat de stabilizarea monetară atât de întârziată și absolut indispensabilă pentru țara să poată ieși din criza, care ne bântuie.

Dl Maniu, în manifestul adresat către țară, mai evidențiază, că pentru a realiza operațiunile stabilizării pentru normalizarea funcționării vieții economice, ca și pentru refacerea căilor ferate, guvernul va lua toate măsurile financiare pentru asigurarea echilibrului bugetar și încheierea împrumutului extern necesar.

A kormány manifesztuma bejelenti Románia gazdasági konszolidálását

A vámtarifa módosítása, a szállítási mizériák megszüntetése és a gazdasági élet többi panaszának orvoslása szerepel a kormány gazdasági programján

A két nappal ezelőtt megjelent a kormány manifesztuma, amely a közgazdasági élet kibontakozási lehetőségeire nézve fontos ígéreteket tartalmaz.

MANIU Gyula miniszterelnök az országhoz intézett manifesztumában széleskörű munkaprogramot jelez, amelyben többek között kijelenti, hogy a kormány első teendői közé tartozik a decentralizáció és a közigazgatási autonomia megvalósítása, továbbá a kisiparosok felsegélyezése, a mezőgazdasági termelés fellendítése és támogatása a kereskedelmi, vám és szállítási törvények revíziója és enyhítése, amelyekkel a román termékek külföldi piacainak visszaszerzését reméli.

A manifesztumban MANIU miniszterelnök bejelenti az exportilletékek leszállítását és amint a körülmények megengedik azoknak a teljes megszüntetését.

Az új vámtarifát a racionális iparpártolás alapelveinek megfelelően fogják elkészíteni és az egyelőre olyan módosításokat fog tartalmazni, amelyeket a nemzeti iparvédelem szempontjából az ipar megkövetel.

A kormány a gazdasági élet megoldására váró problémái közepette mindenképp is a kölcsön gyors és kedvező feltételek mellett való realizálásán fáradozik, tekintve, hogy annak keresztülvitele egzisztenciális érdeke Romániának.

Maniu Gyula a kiáltványban bejelenti végül, hogy a kormány a stabilizáció sikeres keresztülvitele érdekében, a vasúti mizériák megszüntetéséért és a többi panaszok orvoslásáért minden lehető el fog követni. A pénzügyi élet terén pedig olyan reformokat kíván életbeléptetni, amelyek meg fogják szüntetni a nyomasztó pénzkrisist.

Feloszlott a petroleumkartel

December 1-én járt le a nagy petroleumfinomítók kartelmegállapodása.

Ennek a kartelnek a célja tudvalevőleg az évi termelés kvótájának egységes megállapítása volt az eladás szempontjából.

Mivel a petroleumvállalatok október 1-ig nem tudtak egymás között megegyezni a kartell megszabításának a feltételeiben, azt december 1-ig meghosszabbították. Azonban egyes vállalatok makacssága következtében még mindmáig sincs megegyezés a kartell tekintetében, ennek következtében a kartell feloszlottnak tekintendő.

Dissolvarea Camerei de comerț din București

Ministerul de industrie și comerț a întocmit Decretul de dizolvarea a Camerei de Comerț din București, care urmează a fi supus spre aprobare Inaltei Regente. În fruntea comisiei interimare va fi numit t. d. St. Cerkez, actualul președinte al Camerii de comerț.

Proecte de legi ale Ministerului de agricultură

D. I. Mihalache, ministrul agriculturii și domeniilor a decis să se întocmească următoarele proiecte de legi cari vor fi supuse Parlamentului chiar în actuala sesiune:

1. Proiectul de lege privitor la asigurarea animalelor;
2. Proiectul privitor la modificarea legii pentru represiunea fraudelor în vinicultură și comerțul de băuturi spirtoase;
3. Legea pentru regularea situației Casei centrale a improprietarilor.

De asemenea vor urma încă câteva legi foarte importante.

A kormány feloszlatta a bukaresti kereskedelmi kamarát.

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter dekrétumot terjesztett a kormány elé, amelyben javaslatot tett a bukaresti kereskedelmi és iparkamara feloszlására.

A miniszter előterjesztését a minisztertanács elfogadta és ezzel kímő dönték a bukaresti kamara feloszlását. A kamara ügyeit a leközelebbi választásokiginteri ár bizottság fogja intézni, amelynek élén S. Cerkez, a Kereskedelmi és Iparkamara jelenlegi elnöke áll.

Industria Hârtiei din Bârgău și-a sporit capitalul la 5 milioane

Industria Hârtiei din Bârgău, fabricând produse excelente, a devenit un important factor al producției de hârtie din România — Urcarea capitalului se anunță în adunarea care va avea loc în 5 Decembrie a. c.

Industria Hârtiei din Bârgău S. A. cointeresată Banca Comercială din Cluj, și-a convocat adunarea generală pe ziua de 5 Decembrie a. c.

La această adunare se va anunța și sporirea capitalului la 5 milioane lei, în urma cărei tranzacții fabrica ajunge la o nouă etapă de dezvoltare.

Fabrica a început să funcționeze cu deplină capacitate abia în vara trecută, când s'a organizat pe baze comerciale și tehnice mai

evidente, intensificându-și producția. Astfel a reușit să-și câștige o prielnică poziție pe piață, cu produsele excelente ce fabricase.

Hârtia semivelină de concepție produsă de această fabrică, desfășurând chiar și concurența străină, încât se speră, că Industria Hârtiei din Bârgău să și recucerească poziția dominantă pe piața română.

Sporirea capitalului s'a proiectat pentru intensificarea prosperității fabricii.

Un nou regim

pentru exploatarea pădurilor

Cât teren de păduri și de câmpuri
cine s'a exploatat anul acesta?

Casa Pădurilor precizează interesante măsuri pentru exploatarea pădurilor

Casa Pădurilor, în raportul său anual obișnuit, în urma celor constatate, făcând o dare de seamă întregă în legătură cu exploatarea, între altele precizează, pentru viitor, că:

proprietarii de păduri mari și întreprinderile forestiere sau de exploatare de păduri să fie obligate prin lege speculei, să se angajeze în serviciile lor ingineri silvici și conducători absolvenți de la școlile din țară

pentru a se întreprinde exploatarea rațională.

Măsuri pentru viitor

Proprietarii particulari, având tendința de-a-și tăia pădurile într-un timp foarte scurt, ceea ce este un pericol național, se cere o lege, prin care să fie

obligați și proprietarii particulari, să se angajeze în exploatarea pădurilor pe baze de continuitate,

constituindu-se amenajamente pe complexe (basine), ca și în Polonia. Totodată se cere și o lege pentru oprirea diviziunii pădurilor, pentru a se exploata în comun pădurile mai mici.

Exploatarea din acest an

În fine, după mai multe amănunte cu privire la învățământ, în raport se schițează exploatarea și amenajamentul din acest an.

Aceste urmează după cum se specifică mai jos:

Amenajarea pădurilor Statului. S'au amenajat definitiv 4 păduri în suprafață de 89.880 Ha pentru care s'a cheltuit 587.680 lei, costând deci în mediu 6 lei 50 bani de Ha, fără salariul personalului.

S'a făcut amenajamente sumare la 96 păduri cu o suprafață de 73.248 Ha, fără nici o plată, executându-se numai de personalul silvic.

Amenajarea pădurilor comunale și județene. S'au amenajat 24 păduri comunale cu o suprafață de 23.785 Ha, cu o posibilitate medie anuală de 338 Ha

Amenajarea pădurilor bisericilor, școlilor, Eforiei Spitalelor civile. S'au amenajat 30 păduri cu o suprafață de 37.669 Ha, cu o posibilitate medie anuală de 589 Ha.

Amenajarea pădurilor compo-

zitoriale și moștenite. S'au amenajat 15 păduri cu o suprafață de 7981 Ha cu o posibilitate medie anuală de 202 Ha.

Amenajarea pădurilor societăților și băncilor. S'au amenajat 5 păduri cu o suprafață de 25.768 Ha cu o posibilitate medie anuală de 371 Ha.

Păduri particulare. S'au amenajat 210 păduri cu o suprafață totală de 38.079 Ha și cu o posibilitate anuală de 4460 Ha.

Otmillió lejre emelte alaptökéjzet a Borgói Papíripar Rt.

December 5-én rendkívüli közgyűlést tart a Részvénytársaság, amelyen az igazgatóság bejelent az alaptökeemelés végrehajtását. — A Borgói Papíripar Rt. kitűnő produktumai révén a romániai papírtermelés jelentős faktorává vált

A KOLOZSVÁRI KERESKEDELMI BANK RT. érdekkörébe tartozó BORGÓI PAPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG folyó évi december hó 5-re rendkívüli közgyűlésre hívta egybe részvényeseit, amelynek napirendjén a vállalat alaptökejének 5 millióra való felemelése szerepel. Az igazgatóság a rendkívüli közgyűlésen be fogja jelenteni az alaptökeemelés végrehajtását annak összes formalitásaival.

Ezzel a tranzakcióval a Borgói Papíripar Rt. fejlődése előtt új lehetőségek nyílnak meg. A vállalat ugyanis jóformán csak a nyár folyamán indította meg teljes intenzivitását és az igazgatóság új technikai és kereskedelmi alapokra fektetve az üzemet, fokozottabb mértékben termelte gyártmányait, amelyek erős pozíciót szereztek maguknak a piacon. Elsőrangú félfontos koncepciók kitűnő minőségükkel ma már a leghevesebb külföldi áruval is felveszik a versenyt és ez a körülmény teszi valószínűvé, hogy a Borgói Papíripar Rt. rövid időn belül visszaszerzi vezető pozícióját a romániai piacon. Az alaptökeemelés az első megnyilvánulása a gyárvállalat nagymértékű prosperitásának.

N. B. PERRY

EXPOZIȚIE PERMANENTĂ:
CLUJ, STR. REGINA MARIA 2. TELEFON 999.

Mare asortiment în automobile de lux, diferite feluri și tipuri, șasiuri-camioane, camionete, toate din ultimele modele, tractoare, mașini agricole, piese de schimb și accesorii originale, cauciucuri „Michelin” și „Goodyear”. Livrare imediată.

GARAJ ȘI ATELIER:

CLUJ, STRADA BACIU No. 6. — TELEFON 99.

Garaj de automobile, atelier modern de reparație, piese de schimb și accesorii originale, benzină, uleiuri, mai ieftin ca oriunde, serviciu ziua și noaptea, Cauciucuri „Michelin” și „Goodyear”.

DI Virgil Madgearu despre modificarea legii minelor

DI. Virgil MADGEARU, ministru de industrie și comerț, a declarat unei delegații a petrolistilor, în legătură cu legea minelor, că va examina dacă nu e locul să se revizuiască tarifele de transport. D-a anunțat că va aduce modificări legii minelor constând în trei puncte cardinale: punerea de

picior de egalitate a capitalului străin cu capitalul românesc, măsuri practice pentru creșterea de posibilități de exploatare a unor noi zăcăminte miniere; și va asigură dezvoltarea producției de petrol care azi este stânjenită de o serie de formalități birocratice.

Importul bumbacului pescăresc.

Unele vămi interpretând greșit textul articolului 600 din tarif, taxează bumbacul zis pescăresc (sfoara de bumbac) la art. 500 ca fire simplu răsucite.

Elementul esențial al sfoarei de bumbac del. art. 600 este tocmai răsucirea repetită și cu toate că la prima vedere, s'ar părea că acest bumbac pescăresc este format în unele cazuri numai de trei sau patru fire, totuși dacă se desrăsucește fiecare din aceste fire, se constată cu ușurință că și ele sunt răsucite din două fire distincte. Astfel fiind, sfoara de bumbac din trei fire agărate, în realitate este din șase fire, răsucite mai întâi câte două la un loc și apoi împreună cele trei fire duble.

Ținând seama de aceasta, Ministerul de finanțe a pus în vedere vămilor că pe viitor sfoara de bumbac sau bumbacul pescăresc ori din câte fire ar fi, însă având răsucirea repetită, va fi impus la art. 600 sau 601 după caz, lăsând importatorului dreptul de contestație.

Adunarea sindicatului industrii ospitaliere și alimentare din Cluj

„Ardealul Economic” anunțase la timp, că Sindicatul reprezentanților industriei ospitaliere și alimentare, își convocase adunarea generală pe ziua de 4 Decembrie a. c. pentru a se reorganiza.

Pregătirea adunării, comitetul a exclus peste 60 de membri din sindicat, pe deo parte, pentru că nu și mai profesază meseria, iar pe de altă parte, pentru că nu și-au achitat cotizațiile.

Pentru adunarea din 4 Decembrie a. c. în ordinea de zi, între altele s'au stabilit reorganizarea sindicatului, înființarea unei fabrici sindicale de sifoane și a unei instituții de ajutorare pentru cazuri de moarte, alegerea noului comitet, în mod redus, chestia orelor de închidere și noului regim de beuturi spirituoase, reducerea secțiilor înființate după categorii și alte chestiuni de branșe, între cari și cea a impozitelor, orelor de închidere, taxelor de prelungire a orelor de închidere etc.

Adunarea promite să fie de-o mare importanță, avându-se în vedere problemele, ce sunt la ordinea zilei pentru desbatere.

Reconstruirea morii „Albina” din Cluj

Firma E. Blaga din Cluj, reprezentând firma Hoffher-Schranz-Clayton-Shuttleworth, începe să remonteze marea moară

Lucrările exterioare ale morii „Albina” din Cluj, fostă „Moara Sistemăca Frații Salomon” s'au terminat și astfel se încep lucrările interioare pentru reinstalarea morii cu mașini moderne. Lucrările de reinstalare le-a primit firma E. Blaga din Cluj, reprezentantă a renumitei firme Hoffher-Schranz-Clayton-Shuttleworth. Moara alimentativă își va începe activitatea încă anul acesta, închiriindu-se unor specialiști.

Direcțiunea XI Silvică Cluj

În ziua de 5 Decembrie 1928, ora 11 a. m. în localul direcțiunii XI silvică Cluj, piața Cuza Vodă No. 3, va vinde prin licitație publică cu oferte închise: Lotul No. 1 de 1000 steri, lotul No. 2 de 1000 steri, lotul No. 3 de 1000 steri, lotul No. 4 de 1000 steri și lotul No. 5 de 554 steri lemne de foc cer și stejlar, fasonate în pădurea Fundătura, proprietatea „Obște Dorul” din comuna Mihăești, județul Cluj.

Estimația din oficiu este: Lotul No. 1, 130.000 lei; lotul No. 2, 130.000 lei; lotul No. 3, 130.000 lei; lotul No. 4, 130.000 lei și lotul No. 5, 72.000 lei. Garanția definitivă pentru: lotul No. 1, 13.000 lei, lotul No. 2, 13.000, lotul No. 3, 13.000, lotul No. 4, 13.000 lei și lotul No. 5, 8000 lei.

Societatea de asigurare „Astra” s'a afiliat băncii „Creditul Național”

Societatea a început o intensivă activitate în Ardeal și Banat

În cererile de asigurări a provocat mare senzație afilierea societății de asigurare „Astra” la Banca Creditul Național din București. În legătură cu tranzațiunea însă, s'au lansat sunuri tendențioase, cari puteau să inducă în eroare opinia publică, în privința activității, care se bucură de mare reputație pe piață. Aceste sunuri au dispărut însă cu încheierea tranzației, în urma căreia bioururile societății de asigurare s'au mutat în pa-

latul Băncii Creditul Național din București, str. Brezoianu No. 1, de unde își continuă activitatea, având extinse legături și filiale și în Ardeal și Banat și anume în: Cluj, Arad, Timișoara, Careii-Mari, etc.

„Astra”, în urma afilierii, a devenit una dintre cele mai puternice întreprinderi de asigurare și va continua să se desvolte foarte intensiv, intrucât își va menține încrederea, de care se bucură.

Congresul cărciumarilor

Chestia orelor de închidere și regimului de beuturi spirtoase se soluționează favorabil?

Cărciumarii și-au convocat congresul pe ziua de 12 Decembrie a. c. în București, pentru a lua hotărâri cu privire la soluționarea regimului beuturilor spirtoase și orelor de închidere și alte inconveniente.

Cărciumarii, având în vedere programul noului guvern,

spună, că li-se vor satisface cererile favorabil,

ca să nu mai fie neîndreptățiți și expuși vexațiilor de până acuma. Totodată sunt decizi, ca să insiste pentru respectarea vechilor drepturi câștigate, având în vedere, că prin activitatea lor, statul câștigă enorme sume în

impozite directe și indirecte.

La congres se caută

ca să se sancționeze chestia orelor de închidere,

după necesitatea, fără, ca să se strbească o însă bunice moravuri și fără, ca proprietarii de cărciume, cari au investit considerabile sume în întreprinderile lor, să fie nevoiți, ca să-și piardă resursele necesare existenței.

Chestia fiind importantă în special pentru proprietarii din nouile provincii, unde se exercită un regim special și mai desavantajos, decât în Vechiul Regat, o vom ținea de altfel la apra-față.

Bukarestbe helyezte át központi irodáját a „Noris” villamossági társaság

Hirt adtunk annak idején arról, hogy a kolozsvári „Noris” villamossági társaság, amelynek vezetője Adler igazgató, üzletkörének a Regátban és az ország többi részeiben való kiterjesztése céljából irodáját Bukarestbe fogja áthelyezni. A cég még a múlt év folyamán Bukarestben a Str. Brezoianu 37. szám alatt fiókot létesített, ahová egy évi működés után a kolozsvári Noris a központi irodáját is áthelyezte, az áthelyezés még az elmúlt hónapban történt. A Noris központi vezetését továbbra is Adler, a cég kiváló szaktudású igazgatója látja el.

A gyáriparosok párisi nemzetközi kongresszusa állást foglalt a túl magas adó- és közterhek ellen

November 10-én kezdődött Párisban a Gyáriparosok Országos Szövetségének nemzetközi értekezlete. Napirenden szerepelt az egyes országok gyáriparának szervezési problémája, ezenkívül az egyes országok gyáripari termékeinek állami adókkal és egyéb közterhekkel való túlterhelése. Anglia delegátusa előadást tartott a tőke nemzetközi forgalmáról. Németország kiküldöttje a mezőgazdaság és ipar közötti viszonyról. A konferencia mellett folyó hó 22-én ugyan- csak Párisban a gyapjúipar reprezentánsai is nemzetközi értekezletet tartottak, melyen a gyapjú nemzetközi vámtételeiről és a különböző vámtarifák egységesítéséről, továbbá a gyapjúipar nemzetközi szervezetének megalakításáról tárgyaltak. Ez az értekezlet foglalkozott a szövőipar nemzetközi problémájával is.

IN ATENȚIUNEA ALEGATORILOR DE SENATORI COMERCIALI ȘI INDUSTRIALI. Alegerile de senatori pentru Camerele de Comerț și de Industrie vor avea loc în ziua de 19 Decembrie a. c. începând cu orele 8. În Cluj este sediul circumscripției IV. electorale, căreia aparțin membrii numiți și aleși ai Camerelor de Comerț și de Industrie, cu domiciliul real în următoarele județe: Alba, Arad, Bihor, Cluj, Făgăraș, Hunedoara, Maramureș, Mureș, Năsăud, Odorheiu, Sălaj, Satu-Mare, Someș, Târnava-Mare, Târnava-Mică și Turda. Membrii aparținători secțiunii comerciale vor alege un senator, localul de votare: Judecătoria Urbană Cluj, Str. Dorobanților. Membrii aparținători secțiunii industriale deasemenea, vor alege un senator. Localul de votare: Primăria orașului Cluj, Piața Unirii.

Modern négyemeletes székházat épít magának a Fonciera-biztosító az Egyesült Banktól megvásárolt telken

12—15 millió lejes investícióval fog elkészülni az Unio-uccai palota

A „Fonciera” biztosítótársaság, mely nem régen megvásárolta az Egyesült Közgazdasági és Jézőlogbank Rózsá-ucca felőli palotáját 2 millió 400 ezer lejért eladta a Transylvania Banknak, a megmaradt régi épületrészeket pedig saját céljaira használja fel. A Fonciera igazgatósága elhatározta, hogy a tulajdonát képező Strada Memorandului (vált Unio-ucca) felé eső épületrészeket lebontatja és helyére egy, az intézet kereteinek megfelelő hatalmas 3—4 emeletes székházat fog emeltetni.

Az eddigi tervek szerint az épület felépítése 12—15 millió lejt igényel és a felépítendő palotában az intézet kívül számos kiadó lakrész és üzlethelyiség nyerne elhelyezést. Az igazgatóság a székház felépítését már a kora tavasszal megkezdi és az ehhez szükséges költségeket már elő is irányozta költségvetésében. Több tervet érkezett az igazgatósághoz, mely a közeli napokban fog határozni a benyújtott tervek fölött és rögtön a döntés után megkezdik az építkezések előkészítését.

Societatea de asigurări „Fonciera” își construiește un nou palat cu 12—15 milioane lei

Desvoltarea vertiginosă a societății

Societatea de asigurare „Fonciera”, cumpărând palatul Băncilor Unite din Cluj, cu toate edificiile, o parte a palatului a vândut-o băncii „Transilvania” cu 2.400.000 lei, reținându-și edificiile vechi.

Societatea de asigurări „Fonciera” a hotărât să dărâme edificiile din spre str. Memorandului, pentru a construi în locul lor un palat cu 2—3 etaje

corespunzător cadrelor institutului.

Noul palat, după actualele planuri, ar costa cam 12—15 milioane de lei și ar servi și pentru alte diverse loca-luri și locuințe, pe cari societatea le-ar închiria.

Construirea palatului se va începe la primăvară, pe când va fi stabilit și planul acceptat dintre imensele planuri ce s'au dat.

Az Astra Biztosítóintézet a bukaresti Creditul Național afiliációja lett

Erdélyben és a Bánságban intenzív módon terjeszkedik a bukaresti biztosító

Biztosítási szakkörökben nagy fel-tűnést keltett, hogy a bukaresti Banca Creditul pénzintézet érdekkörébe vonta az „Astra” biztosítóintézetet, amelynek az Ókirályságban kiterjedt klientélája volt. A tranzakcióval kapcsolatban különböző tendenciózus híreket terjesztettek, azok, akiknek érdeklükben állott a biztosítóintézet reputációját rontani a piacon. Ezeket a híreszteléseket azonban mind megeá-folták a tények és leszögezhetjük, hogy a biztosítóintézet

a Banca Creditul bukaresti székházába helyezve át központi irodáit, teljes intenzivitással nekilá-

tott országos hálózatának kibőví-tésére.

Az „Astra” biztosítóintézet eddig Kolozsváron, Aradon, Temesváron, Nagyváradon és az ország többi nagy városában rendelkezett fiókkép- viselettel, a tranzakcióval pedig hálózatát és vevőkörét jelentős mértékben megnagyobbította. Az új érdekközösség folytán az Astra biztosítóintézet a biztosítópia jelentős tényezőjévé avaszt és aktivitása számos szolgáltatást fog majd tenni ugy a közönségnek, mint általában a romániai biztosítási piacnak.

Részvény ársasággá alakult át az Erdélyi Takarékpénztár

Az ERDELYI TAKARÉKPÉNZTÁR, amely szeptemberi ülésén az eddigi közkereseti társaságnak részvénytársaságra való áttérését határozta el és ugyanakkor alaptőkéjét 1 millió lejről 5 millió lejre kívánta felemelni, a legfelsőbb tanácshoz benyújtott autorizáció iránti kérését. A kérés kedvezően intézték el.

Az Erdélyi Takarékpénztár ennél-fogva mint részvénytársaság folytatja tovább működését és a kapott autorizációja értelmében a banküzlet összes bevezetett ágával foglalkozik.

Redacția ziarului „Ardealul Economic” în VIENA: Bela Benczel, Wien, IV. Schönburg Strasse No. 36, etajul I.

))Celloledin((

NITROLACK,
az a legújabb amerikai
módszer alapján előállított

melyet a GYÁRAK és FESTŐ-
MESTEREK, AUTÓK, VASUTI KOCSIK
ÉS TÖMEGTÁRGYAK FESTÉSÉRE
(BEVONÁSÁRA)

legelőnyösebben és legbiztosabban

használják.

A „CELLOLEDIN” spritzpisztollyal dolgozandó fel és minden színben hígítókkal és „LEDA” lakkgyár Rt. a hozzávaló alapozó anyagokkal szállítja a TIMIȘOARA.

Rövid szünet után a kormány újból megkezdi a kölcsöntárgyalásokat

Napi árfolyamon stabilizálják a lejt

A kormány elhatározása szerint Lugojanu államtitkárnak tegnap el kellett volna utaznia Párisba a kölcsöntárgyalások lefolytatására. Az utolsó pillanatokban azonban a kormány közbejött események miatt elállott tervétől és így az államtitkár nem utazott külföldre.

A kormány pénzügyi bizottsága a pénzügyminiszter bevonásával ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy

a Blair-csoporttal folytatott kölcsöntárgyalásokat ideiglenesen felfüggeszti,

mindaddig, amíg a kormány le nem szövegi az eddigi tárgyalások eredményeit és a kölcsönügyben teendő lépéseket véglegesen nem összegezi.

Értesüléseink szerint a kormány bizonyos információkat vár Párisból és a kölcsöntárgyalásokban beállott rövid szünetet arra fogja felhasználni, hogy a kölcsönügy okmányait alapos tanulmányozás alá vegye. Ebből a célból Popovici Mihály pénzügyminiszter még a tegnapi nap folyamán utasítást adott, hogy

a kölcsönügy összes okmányait és dokumentumait egy helyre csoportosítsák

és a dosszié-komplexumokat a legközelebbi időben belüli juttassák el kezeikhez. Ezzel egyidejűleg a kormány többi tagjai is tanulmányozás alá vették a kölcsönügy okmányait és remélhető, hogy a hét folyamán tiszta képet nyer arról, hogy

milyen lépéseket kell tennie a külföldi kölcsön végleges realizálása ügyében.

Addig is, amíg a tárgyalásokba beállott szünet tart, Popovici Mihály pénzügyminiszter megtette a szükséges lépéseket a Banca Naționalănál, hogy az ország pénzügyi életét a Nemzeti Bank kellőleg támogassa.

Szombaton délelőtt a pénzügyminiszter hosszas tárgyalásokat folytatott Burileanu bankkormányzóval és Oscar Kiriacescu helyettes kormányzóval a Banca Naționalănak a stabilizációs egyezményről és a berlini konvencióval szemben felveendő magatartásáról.

A megbeszélések után Popovici Mihály pénzügyminiszter nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy

az állam jövő évi költségvetését semmilyen körülmények között nem fogják megterhelni az idei költségvetés deficitjével,

majd tiltakozását fejezte ki a rosszakaratu propaganda ellen, amellyel egyesek politikai érdekből a kölcsöntárgyalások menetét akarják megnehezíteni.

Apénzügyminiszter a továbbiakban kijelentette, hogy

a kormánynak jelenleg öt komoly ajánlata van külföldi pénzesportoktól a kölcsön felvételére és

Nagyváradi szerkesztőségünk:

Ötvös Béla
Oradea-Mare, Str. Oltenia (volt Csengeri ucca) 6.

amennyiben sikerül nyélbeütni, úgy azzal a lej stabilizálása is meg fog történni.

Rámutatott arra, hogy a kormánynak legfőbb törekvése a pénzegység stabilizálása és az, hogy az ország évek óta vajdó gazdasági krízisét norma-

lizálni lehessen. Feltett kérdésre a pénzügyminiszter kijelentette, hogy *a lej stabilizálása a napi kurzuson fog megtörténni*

és ezzel minden spekuláció lehetősége megsemmisült.

Popovici Mihály pénzügyminiszter külön megemlékezett Erdély és Bánát gazdasági kríziséről, amelynek szimpptomái véleménye szerint általános jellegűek, majd kijelentette, hogy a Nemzeti Bank politikája az új éraban az egyenlőség elvén fog alapulni.

Új bizottságot neveztek ki az erdélyi pénzügyintézetek tranzakciónális ügyleteinek intézésére és engedélyezésére

Az új bizottság az ipar és kereskedelemügyi miniszterium mellett fog működni

A kormány elhatározta, hogy az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium mellé egy speciális bizottságot fog kinevezni, amelynek hatáskörébe utalja az erdélyi és bánági pénzügyintézetek tranzakciónális ügyleteinek intézését.

A legfelsőbb gazdasági bizottság helyett tehát ez a speciális bizottság fogja kibocsájtani az erdélyi és bánági pénzügyintézetek működési engedélyét, alaptőkeemelési engedélyét és általában dönteni fog olyan ügyekben, amelyeknél felsőbb hatósági engedély szükséges.

Az új bizottság még e hónap folyamán megkezdi aktivitását. A bizottságban helyet foglal többek között LAPEDATU, volt pénzügyminiszter, a Banca Națională igazgatója továbbá ERNEST Ene pénzügyi államtitkár. A bizottság mindkét tagja alapos ismerője az erdélyi viszonyoknak és így remélhető, hogy az Erdély pénzügyi életének kívánalmait szerinte fogja aktivitását kifejtetni.

A Rotschild-csoport veszi át az Anglo Banknak a kolozsvári Renner börgyárnál birtokolt 44 százalékos részvényérdekelttségét

Mint jelentette annakidején az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság a kolozsvári RENNER TESTVÉREK BÖRGYÁRA RT. elhatározta, hogy alaptőkéjét 40 millió lejről 80 millió lejre emeli. A tranzakció megvalósítása befejezett tény és arra a gyár már meg is kapta a hivatalos engedélyt.

FARKAS Mózes dr. a börgyár vezérigazgatója az elmúlt hét folyamán külföldre utazott a gyárvállalat külföldi ügyeinek rendezésére, amelyek szoros kapcsolatban állanak azzal a változással, amely a vállalat érdekeltségi körében fog bekövetkezni.

A Renner börgyár majoritása a tranzakció után a régi kezekben marad. Értesüléseink szerint azonban az ANGOL INTERNATIONAL BANK a gyárnál éveken át fentartott 44 százalékos érdekeltséget eladta a ROTSCCHILD-KONCERNNEK.

Tudvalevőleg az Anglo International Bank mögött álló konzorcium teljesen ki akar vonulni az európai kontinensről és már évek óta adja el itteni érdekeltségeit. Az angoltőkecsoport likvidációja a bécsi ANGOL-OSZTRAK BANK eladásával kezdődött, most pedig a budapesti fiók megszüntetéséről van szó, de a Romániában működő három fióknál is már egy éve, hogy fokozatos leépítés történik.

A tranzakció még nincs teljesen befejezve, hanem csak a lej stabilizációja után kerül végleges lebonyolításra, amikor aztán az Anglo International Bank képviselői a börgyár igazgatóságából kivonulnak és átadják helyüket a Rotschild-csoport delegátusainak.

Ez a változás azonban semmiféle összefüggésben nincs a tervbevetett alaptőkeemeléssel, amelyre egyébként szintén csak a lej stabilizációja után kerül sor. Tekintetbe véve azt, hogy a Renner-börgyár a múlt év óta háromszorosára emelte a kapacitását, sőt a közeljövőben újabb üzemkibővitéssel tovább fogja termelését növelni, a jelenlegi alaptőke nincs arányában azzal az értékkel, amelyet a vállalat valójában képvisel.

Az alaptőkeemeléssel a vállalat igazgatósága mindössze azt akarja elérni, hogy mérlegében többé ne kelljen semmiféle tartozást szerepeltetnie, azonban semmiesetre sem lesz nagyobb hatással a vállalat érdekeltségi összetételére, ahol mindössze 5—12 százalékos eltolódás állhat elő.

Speciális városi és utikabátok, külföldi la. nappaborkabátok, őszi trenchcoatok

Ia. teveszór béléssel.

NEUMANN M.

CLUJ, FÖTÉR 14. FÉRFI-ÉS FIURUHAÁRUHÁZ

Az UGIR kolozsvári tagozata megállapodást létesített a Central Controlor fuvarlevélfelülvizsgáló irodával

Az UGIR kolozsvári tagozatához tartozó iparvállalatok már rézen hiányt érzik olyan fuvarlevélfelülvizsgáló irodának, amely egységesen intézné a különböző vállalatok fuvarleveleinek revízióját. Hosszas tárgyalások után az UGIR kolozsvári vezetői megállapodást létesítettek a Central Controlor fuvarlevélfelülvizsgáló irodával, amely a jövőben a revíziót és reklamációkat in'ézi és a visszautalásokat kifizeti.

A felülvizsgáló iroda megbízója Róth István, aki esténként fel fogja keresni az UGIR kebelebe tartozó iparvállalatokat, átveszi a fuvarleveleket, a Central Controlor pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy a reklamáció beindításától számított hat hónap alatt minden egyes revíziót, illetve reklamációt végérvényesen elintézi.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. részvényeit dec. 10-ikén vezetik be a budapesti tőzsdén

Badapestről jelentik: A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. igazgatósági ülése megérkeztek a hollandiai, németországi és svájci érdekeltek. A mérleg és a fizetendő osztalékot az igazgatósági ülés után publikálják, majd december 10-ikén megtörténik a Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt., amelynek Romániában Román Gépkereskedelmi Rt. céggel nacionalizált érdekeltsége és képviselője van. — részvényeinek bevezetése a budapesti tőzsdére. A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. papirjai iránt nagy érdeklődés mutatkozik nemcsak a budapesti tőzsdén, hanem közgazdasági és bankkörökben is és ilyen körülmények között bizonyos, hogy az új és értékes misszióknak, amelyet az Angol-Magyar Bank hoz a piacra, a kívánt sikere lesz.

A Maniu-kormány három hónapi haladékot kért a Banca Comerciala Italianától a 12 millió dolláros állami kölcsön visszafizetésére

December 31-ikén lejárt az a terminus, ameddig a Banca Comerciala Italiana által július hónapban folyósított 12 millió dolláros állami kölcsön vissza kell fizetni. Az állam, helyesebben a Creditul Industrial ebből az összegből fizette ki a Banca Naționalăval szemben fennálló és nehezen mobilizálható tartozásait. Tekintettel arra, hogy a liberális kormány teljesen üres államkasszárt hagyott maga után, az állami költségvetésben 7 milliárd lei a deficit, a külföldi kölcsön gyors realizálásának pedig akadályai vannak, a Maniu-kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy haladékot kér a Banca Comerciala Italianától a kölcsönösszeg visszafizetésére. A kormánynak az a szándéka, hogy három hónapra prolóngálja a kölcsönt és csak a jövő évi március 31-re vállal kötelezettséget az összeg visszafizetésére.

Olvassa a

Lemnul-t

lyosbitani és talán már a legközelebbi időben érezteti majd hatását.

A liberális kormány abban a házban volt, hogy Franciország, mely a háboru előtt Anglia mellett a világ legnagyobb tüke-exporteurje volt, a román valuta stabilizációjához szükséges 80 millió dollárt elő fogja tudni teremteni. Ezt talán joggal el is várhatták, mert hiszen

a háboru előtti gazdag Franciaországnak a külföldön mintegy 50 milliárd aranyfrankja volt elhelyezve,

a 80 millió dollár pedig az egy százalékát sem teszi ki az említett tőkének.

Azonban nem vették figyelembe azt, hogy

Franciaország a háboru folytán a külföldön elhelyezett tőkének több, mint felét minden ellenszolgáltatás nélkül, teljesen elvesztette,

míg a belföldi tüke a háboru alatt legnagyobb részben hadicélokra használt fel, sőt Franciaország a háboru folytatásához szükséges anyagi eszközök előteremtéséhez egymagában mintegy 4 és fél milliárd dollár, vagyis közel 25 milliárd frank adósságot csinált az amerikai Egyesült Államoknál.

Tény az is, hogy Franciország a korábbi években 1927. év végéig tekintélyes összeget helyezett el külföldön, továbbá

részvett a népszövetségi kölcsönök finanszírozásában, sőt Németországban is több, mint 2 milliárd frankot kitevő tőkét helyezett el,

azonban a frank-stabilizáció óta a felesleges francia tőkét egyrészt a francia állam, másrészt pedig a francia ipara annyira igénybevette, hogy külföldi kölesönre egyidőre nem maradt pénz.

Románia tehát lekészt Franciaországnál és így kénytelenek voltunk Németország segítségét igénybe venni,

melynek bekapcsolódása nélkül sem Anglia, sem pedig Amerika európai országoknak kölesönt nem adnak és mint tudjuk, a stabilizációs kölesön megadásánál ez utóbbi hatalmak ezt a követelést, mint elengedhetetlen feltételt, szabták meg Romániával szemben is.

Egyelőre csak Németországgal való megegyezésről van szó, a háboru előtti adósságokat és a békeszerződésből kifolyólag felmerült vitás gazdasági ügyek rendezését illetően,

melyet követni fog a külföldi kölcsönnek tényleges felvétele.

Bár, miként azt fentebb említettük a kölesönök révén való eladósodás nagy terhet jelent az országra, végeredményében mégis csak termékenyítő hatása lesz miert is semmiféle áldozattól nem kell visszariadni, hogy a követelményeknek megfelelően a külföldi kölesönök megszerezhetők legyenek.

Nem lehet azt sem elvitatni, hogy a jelenlegi gazdasági állapot, illetve pénzügyi helyzet igen súlyos, azonban nincs semmi okunk, hogy a jövőt pesszimistikusan ítéljük meg, minthogy Románia, gazdag természeti kincsével fogva, talán az egyedüli ország Európában, hol az ipar kellő tőkék rendelkezésére boesátásával talán hónapok alatt összeszedheti magát.

Az országban uralkodó nyersanyaghiány miatt rohamosan emelkedik a fagygyuból készült cikkek ára

Komoly válság fenyegeti a fagygyufeldolgozó üzemeket — A gyárosok memorandumban kérték a kormánytól a túlmagas importvámok csökkentését

Az utóbbi hónapokban a romániai fagygyu ára lényegesen emelkedett. Ennek legtöbb oka az, hogy belföldön nem áll elég nyersanyag rendelkezésre, így tehát

a fagygyufeldolgozó üzemek a szükségletüket külföldről kénytelenek beszerezni.

A fagygyu pár hónap alatt kilógrammonként öt lejjel emelkedett és ma már elérte a 47 lejt. Külföldön, főképp Magyarországon a fagygyu lényegesen olcsóbb áron szerezhető be, azonban a túlmagas behozatali vám folytán az importált fagygyu többbe kerül, mint a drága belföldi áru. A fagygyu jelenlegi behozatali vámjá kilógrammonként 16 lej, amit ez az árucikk nem bír el. Az érdekeltek ezért

memorandummal fordultak az UGIR utján a legfelsőbb vám-bizottsághoz, kérve a fagygyu behozatali vámjának csökkentését.

Mind a két illetékes vámbizottság foglalkozott a kérdéssel és indokoltak minősítette a fagygyufeldolgozó gyárak kérését. A bizottságok egyhangú javaslatot tettek az illetékes minisztériumnak a vámtétel csökkentésére. A

végleges elintézés még mindig késik és így a fagygyufeldolgozó gyárak ma is ezzel a túlmagas vámdíjjal kénytelenek a fagygyut importálni, amely természetesen maga után vonja a fagygyuból előállított cikkek árának az emelkedését.

A vámvizitio megejtésénél az illetékesek figyelmébe ajánljuk a fagygyufeldolgozó gyárak memorandumát, mely részletesen kifejti, hogy a drága nyersanyaggal dolgozó ipar

nem képes megküzdeni a túlmagas behozatali vámmal és kénytelen üzemét redukálni,

mert a külföldi áru lényegesen olcsóbban kerül az országba, mint a hogy azt a belföldi ipar képes forgalomba hozni.

Ht említjük meg, hogy

a francia terpentín az utóbbi időben 15 frankos áremelkedést mutat

és az eddigi 400 lejes ár helyett ma már csak 415 frankért szerezhető be. Ez az áremelkedés szintén érezhető a terpentinnel készített vegyipari cikkeknel.

Deutsch Arnold börgyáros hajlandó átvenni a temesvári Krausz-börgyár aktívait és passzívait

Viharos gyűlést tartottak a csődbejutott gyárvállalat hitelezői

Élénk feltűnést keltett a temesvári piacon a Krausz-féle börgyár hirtelen fizetéseképtelensége, amelyről egyébként lapunk hasábjain beszámoltunk. A fizetéseképtelenségben érdekelt hitelezők az elmúlt héten értekezletre gyűltek össze, hogy a fizetéseképtelenség folytán előállott helyzetről tiszta képet nyerjenek. Az értekezleten Lehr esernoviei nagykereskedő emelt szót és előadta, hogy

a gyár üzletmenetét átvizsgálva úgy látja, hogy a gyárat az idén 8 millió lejes veszteség érte,

de ebben az összegben nincsenek felvéve a magántüke és bankkölesönök után fizetendő kamatok. A könyvek-ből megállapította, hogy az év folyamán a gyárban

több mint 70 millió lej értékű nyersanyag érkezett be és 54 millió lej értékű készanyag került ki,

míg a raktár értéke 8 és fél millió lejre becsülhető.

Ezek szerint a könyvekben már ennél a tételnél is 8 millió lejes hiány

mutakozik. Feltűnő differenciát mutat a könyvekben a darabszámok elkönyvelés is és a hiányok arra engednek következtetni, hogy

az áru ismeretlen helyre került.

A gyár négy tulajdonosa összesen 1 millió 800 ezer lejt vételezett fel a pénztártól és csak az összeg feléről tudnak elszámolni. Azt ajánlotta, hogy

a hitelezők maguk vegyék kezükbe az egész fizetéseképtelenség ügyét és olyképpen elégték ki magukat, ahogyan lehet.

Deutsch Arnold temesvári börgyáros előadta, hogy reformátumát nem tudta elkészíteni, miután a bizottság egyik tagjával nézeteltérései támadtak és ezért megbízatásától visszalépett. Kinszky vegyész mérnök

jelentette, hogy a gyárat ismét üzembe helyezték,

hogy a felhalmozott nyersanyagot, mint készárut lehessen értékesíteni. Véleménye szerint a feldolgozás után legalább 77 és egynegyed millióval lehet ily módon jobban értékesíteni a

raktárban található anyagokat, mint-ha nyersanyagként adnák el.

Ezután Weisz Arthur dr. a gyári jogi képviselője emelkedett szólásra és figyelmeztette a hitelezőket, hogy ezen az értekezleten

nemcsak jelentéseiket kell előadják, de határozniok is kell további magatartásuk felett

és platformot kell találniok a megegyezésre, melyet egységesen kell képviselniök, mert különben követelésük teljes egészében el fog veszni.

Goldberger Sámuel dr., esernoviei ügyvéd, aki egy nagyhitelező megbízásából vett részt az értekezleten, ajánlotta, hogy

egy bizottságot küldjenek ki, mely tárgyalna a hitelezőkkel

és megmagyarázná az egyes tulajdonosok hitelezőknek, hogy követeléseikhez csak úgy fognak hozzájutni, ha egységesen járnak el és ha eltekintenek a személyes előnyöktől az ezek keresztülvitelére esetleg foganatosított bekebelezésektől és záralávételektől, melyek a megegyezést csak hátráltatnák.

Ezután Gottlieb elnök tudomására hozta az értekezletnek, hogy a cég beltartói Krausz Sándor és Fiai cég vagyonát is felajánlják a fizetési nehézségekkel küzdő börgyár szanálására.

Végül Deutsch Arnold börgyáros bejelentette, hogy öt nap alatt határozni fog arról, hogy hajlandó-e a Krausz-féle börgyárat összes aktíváival és passzíváival együtt átvenni és a hitelezőket egy bizonyos kvóta szerint kielégíteni. Az értekezlet Deutsch börgyáros előterjesztésével véget ért.

A románába való kivitelhez szükséges okmányok

A kereskedelmi minisztérium felhívja az érdekelt kereskedelmi köröket, hogy a Romániába exportálandó árut mindenkor léssák el azokkal a kiviteli okmányokkal, amelyek Román a törvényi megkövetelnök, minthogy a román hatóságok szigorúan ragaszkodnak ezekhez a törvényes rendelkezésekhez. Ez a figyelmeztetés azért vált szükségesé, mert nemrég megtörtént, hogy öt búzával rakott uszályhajónk érkezett Brailába, amely nem volt ellátva a szükséges okmányokkal és így kirakásuk lehetelenné vált. Csak brailai konzulátusunk erélyes közbenjárására engedték meg kivételesen a kirakást a szükséges okmányok utólagos besz. részének feltétele mellett.

Bécsi szerkesztőségünk címe:

Benczel Béla

Wien, IV. kerület,
Schönburg Strasse 38.

I. emelet.

BEREA "URSUS" este excelentă
Az "URSUS" sör a legjobb

Industria ospitalieră ungară contra cartelurilor de beuturi

**Restauratorii din Ungaria evidențiază boicot
contra cartelurilor de beuturi spirtoase, dacă
mai continuă să-i vexeze**

Reprezentanții industriei ospitaliere din Ungaria au avut zilele acestea un congres în Hodmezövásárhely, în care, ocupându-se de absolutismul, cu care sunt tratați din partea cartelurilor de beuturi spirtoase, în special de acela al berei, au hotărât să întreprindă un boicot general, contra acestor carteluri, dacă nu li-e satisfacă pretenziunile juste.

Intre doleanțele reprezentanților industriei ospitaliere din Ungaria de altfel se evidențiază următoarele:

Cartelul de bere pentru a-și apăra clientela rezervată diferitelor fabrici, a obligat toate fabricile, ca să nu livreze altor clienți, decât celor, pe cari

i-au avut la înființarea cartelului, obligându-i astfel pe restauratori și pe proprietarii de localuri să cumpere exclusiv numai dela o anumită fabrică.

A suprimat împrumuturile și ereditățile obișnuite a se acorda de către fabrici clientelei;

Dictează prețuri după plac. Toate aceste inconveniente au contribuat în mare măsură la nemulțumirea proprietarilor de localuri publice de summație, încât au trimis o delegație la biroul cartelului pentru a cere remediere și alta la Berlin ca să studieze sancțiunile aplicate în Germania contra cartelului.

Relațiile comerciale și industriale ale României cu străinătatea

**Firme străine cari se interesează de industria
și comerțul țării noastre**

Camera de Comerț și de Industrie din Cluj ne trimite următoarele rânduri pentru publicare:

— O importantă firmă comercială din Viena se interesează de cantități mai mari de semințe de muștar. Ofertele, la cari dacă e posibil se vor anexa și mostre, se trimit la următoarea adresă: Österreichisch-Rumänische Kammer für Handel und Industrie, Wien, I. in der Burg, Schweizerhof-Säulestige II. Stock. Intermedierele le face aceasta instituțiune. Ofertele și mostre le se trimit fără valoare.

— Firma *C. J. Pokorny & Co. din Praha XVIII, Slikova Ul. 408*, caută reprezentant general pentru România sau pentru unele regiuni din România care să se ocupe cu desfăcerea pantelor de frână pentru automobile, marea „Emero”.

— Firma *Etzbauer & Wedinger din München 50, Grössmarkthalle Halle III. Stand 41*, caută relații comerciale cu firme din România, cari se ocupă cu exportul de fructe și zarzavaturi.

— Firma *Pestonji Jamsji & Co. Jamber merchants, Bombay*, se interesează de firme din România, cari im-

portează pentru fabricarea de mobile de lemn din India.

— *Iulius Salamon, Frankfurt am Mein, Eppstein Strasse 88*, dorește relații comerciale cu fabricanții de mobile din România și cu comercianții de țesături din jurul Huedinului (Kalotaszegi).

— Camera de Comerț și de Industrie din Botoșani ne înșoșitează, că indivizi până în prezent necunoscuți, se prezintă la diferite firme comerciale și pe bază de certificate false, fac încasări pentru firma din Botoșani Frații Ilovits. Sunt rugați comercianții să cerceteze actele persoanelor cari se prezintă în numele firmei de mai sus și întrucât ar fi suspecte, să ceară concursul autorităților în contra lor.

— Firma *H. W. Pollock succ. F. W. Rowley, Denia Spanien*, caută agent destoinic pentru fructe sudice și fructe din Spania. Informații mai detaliate se pot obține la Consulatul englez din Cluj, Calea Moșilor 4.

— Firma *Iosef Smekovsky Praga P. O. Box. 681*, caută subreprezentanță pentru cafea americană. Informa-

ții mai detaliate se vor cere dela firmă.

— Firma *Lison Importing Company, 110 Hudson Street, New-York, Cyty*, caută pentru cumpărare, nucii cu coajă sau decojite, în orice cantitate. Cei interesați se vor adresa pentru a cunoaște condițiunile: America Consular

Service București 861. 5.

— Firma *G. Kuntzel Wimpfen am Naeker*, caută relații cu comercianții cari pot furniza fructe în cantități mari.

— *Costica Gh. Dragan*, Magazin Universal, București, oferă vinuri de calitate superioare.

Noi amănunte în insolvența fabricii de piele Krausz & Co. din Timișoara

**Creditorilor în ultima ședință li-s'a
evidențiat, că-și pierd despăgubi-
rile, dacă nu procedează solidar**

**Fabrica intră în posesiunea firmei Arnold
Deutsch din Timișoara.**

Insolvența fabricii de piele Krausz & Co. din Timișoara, despre care amunțasem la timp amănuntele, a provocat mare surpriză pe piață. Creditorii întrunindu-se pentru a desbata modalitățile necesare în vederea aranjării situației, au avut de constatat interesante amănunte.

Marele comerciant *Lehr* din Cernăuți, cu ocazia întrunirii, a declarat, că

în deficitul de opt milioane înregistrat de fabrică anul acesta, nu figurează dobânzile creditelor particulare și bancare,

fapt, care s'a constatat din examinarea registrelor.

În continuare declară, că a constatat în registre

la intrate materii brute în valoare de peste 70 milioane și la ieșite produse în valoare de 54 milioane,

pe anul curent, pe când produsele înmagazinate abea se pot evalua la 8½ milioane. În consecință în privința aceasta

în registre se evidențiază o lipsă de opt milioane.

La înregistrarea produselor pe bucăți de asemenea se evidențiază diferențe surprinzătoare, cari dovedese, că

mai multe mărfuri au ajuns la destinații necunoscute.

Mai departe accentuiază, că cei patru proprietari ai fabricii în total au încasat 1. 800.000 ei din casă și numai jumătate din această sumă pot justifica că pe ea s'a cheltuit. În fine a recomandat, ca să ia asupra lor aranjarea chestiei chiar creditorii, satisfac-

cându-și pretențiunile după posibilitate.

Dl *Arnold Deutsch*, fabricant de piele în Timișoara, a declarat, că nu și-a putut face referatul din motivul că a avut diferențe cu un membru al comisiei și astfel nu acceptază să figureze mai departe în comisia de lichidare.

Dl *ing. Kinszky* a declarat, că fabrica și-a reluat activitatea, pentru că și-a poată efectua comenzile, accentuând, că astfel produsele se vor putea valoriza cu cel puțin 1½ milion mai scump, decât în actuala formă.

Dl *dr. Arthur Weiss*, juriseconsultul fabricii a declarat, că creditorii nu au datoria numai de-a-și enunța părerile, ci de a lua hotărâri în comun acord, pentru că astfel

și pierd despăgubirile, pe cari acum pot să le primească.

Dl *dr. Samoilă Goldberger*, avocat în Cernăuți, în numele unui mare creditor a recomandat să se formeze o comisie, care să-i informeze pe creditorii rezistenți că numai atuncea își vor putea primi pretențiunile, când vor proceda în mod solidar.

Dl președinte *Gottlieb* a anunțat, că proprietarii au oferit și averea firmei *Al. Krausz & Fii* pentru sanarea situației fabricii.

În fine fabricantul de piele *Arnold Deutsch* a accentuat, că peste cinci zile va anunța dacă este dispus să ia în primire fabrica de piele *Krausz* cu toate activele și pasivele, satisfăcând pretenșiunile creditorilor după o anumită cotă.

ASTRA

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Capital Social Lei 420,000.000 deplin vărsat.

UZINELE ÎN ARAD

Butoaie din tablă vopsită sau galvanizată dela 50—800 litri capacitate, pentru transportul produselor petrolifere, uleiurilor, spiritului, carbidului, etc. sudate electric după procedeele cele mai noi și încercate sub presiune.

Livrabile prompt din depozit.

Pentru oferte a se adresa Direcțiunei Uzinelor, Arad.

După o mică pauză împrumutul extern va fi realizat

Coordonarea documentelor și studierea lor — Intrevederea dintre ministrul de finanțe și guvernatorul Băncii Naționale

După cum se hotărise la un moment dat, d. I. Lugoșanu, subsecretar de stat la președinția consiliului de miniștri, urma să plece azi la Paris pentru a lua contact cu bancherii în vederea reluării tratativelor de împrumut.

Cum plecarea d-sale era condiționată de anumite eventualități care nu s'au întâmplat, guvernul a suspendat hotărîrea ce luase, până la alte dispozițiuni.

În așteptarea unei decizii

Se pare că în chestiunea reluării tratativelor cu grupul Blair, guvernul vrea să lase o pauză în care să pună bine la punct tot ceea ce s'a făcut până acum în această direcție, să analizeze toate celești'e ipotetice care s'er putea da celor două probleme, ale împrumutului și stabilizării și apoi să ia o decizie.

Această decizie va fi determinată de constatările pe cari guvernul le va face din studierea complexă a documentelor tratativelor, de informațiunile ulterioare ce se vor primi dela Paris asupra dispoziției bancherilor cât mai ales de rezultatul misiunii la Berlin, a d-lui Răducanu.

Studierea documentelor împrumutului

Pentru că guvernul să-și facă o idee precisă asupra tratativelor duse de fostul guvern atât asupra stadiului la care ele ajunsese cât și asupra condițiilor împrumutului proiectat, d. ministru de finanțe Mihai Popovici, a dispus coordonarea tuturor documentelor și informațiilor a'late până în prezent în posesiunea sa și adnotarea lor cu toate observațiunile ce comportă.

Această lucrare, destul de deficiată, a fost încredințată personal d-lui Ștefan Stănescu, secretarul general al ministerului de finanțe, care a și înlocuit o primă parte. Ea a fost predată eri d-lui ministru Popovici și a fost pusă în examinare de membri guvernului care se ocupă de chestiunea împrumutului. Restul lucrării va fi terminat azi sau mâine.

Lucrarea va rămâne și ca un document unitar asupra acțiunii întreprinsă de fostul guvern pentru realizarea împrumutului.

Nevoile urgente

În ce privește acoperirea nevoilor financiare imediate ale statului, precum și necesitatea apărării stabilității de fapt a leului, până la obținerea concursului financiar străin, d. ministru de finanțe Mihai Popovici, în acord cu conducătorii Băncii Naționale, va aviza asupra măsurilor tranzitorii indicate de împrejurări.

În acest scop, au avut loc mai multe consfătuiri între d-sa și conducătorii Băncii.

Se crede că, prin măsurile ce se vor lua, se va putea face față nevoilor momentane, fără a se recurge la credite particulare, pentru care există diferite oferte.

Statul nu se împrumută dela Banca Națională

Eri de dimineață, a avut loc la Banca Națională o consfătuire la care au luat parte dnii Mihai Popovici, ministru de finanțe, Dem. Burileanu, guvernatorul și Oscar Kiriacescu viceguvernatorul acestei instituțiuni.

S'au pus la punct toate chestiunile cari priveau raporturile și atri-

bunurile Băncii Naționale în legătură cu convențiunea încheiată pentru stabilizarea leului și cu convențiunea dela Berlin.

Banca Națională a dat eri dlui Mihai Popovici, ministru de finanțe o scrisoare, prin care renunță la orice pretențiune în privința litigiilor pe cari le avea cu Reichsbank.

A Nerva sanatoriuum likvidalobizottsága a 6 millió 900 ezer lejes árverési pótajánlatot is elutasította

Hat és félmillió lejért Steiner professzor konzorciuma vásárolta meg a „Nervát“

A kolozsvári Nerva Szanatoriuum hosszabb idő óta huzodó válsága megoldás előtt áll. Majdnem egy éve annak, hogy Porsche dr. az ismert nevű kolozsvári ideggyógyorvos által létesített Nerva Szanatoriuum és Vizgyógyintézet Rt. fizetési zavarok közé került, amelynek hosszadalmas tárgyalások és a nagyhitelezőkkel történt kiegyezés alapján az lett a következménye, hogy a szanatoriuum igazgatósága az ideg és vizgyógyintézetet a hitelezők rendelkezésére bocsátotta.

Mint emlékezetes a nagyhitelezők az intézet igazgatóságával történt kiegyezés után tárgyalásokat kezdtek a szanatoriuum kisebb hitelezőivel, akikkel

sikerült is egy 30 százalékos kiegyezési kvótában megállapodni.

A kvóta alapján megállapított összegek kiutalását a nagyhitelezők meg is kezdhették idejében és azokat már részben ki is fizették. Ezzel párhuzamosan a nagyhitelezők, akiknek nagy része előkelő kolozsvári kereskedő, tárgyalásokat kezdtek az intézetnél legnagyobb összeggel érdekelt főhitelezővel övegy báró Wesselényinél, akinek tudvalevőleg a Majális-uccében lévő palotájában rendezték be a Nerva Szanatoriuumot. A Nerva Szanatoriuum igazgatósága

a háztulajdonos Wesselényi bárónak a vételár nagyrészevel cca 4 és félmillió lejjel adós maradt

és erre az összegre az igazgatóság a bárónak első helyen való betáblázási jogot biztosított.

Minthogy azonban a tárgyalások a kis és nagyhitelezőkkel, különösen pedig a bárónéval, a likvidáló bizottság részéről csak részben vezettek eredményre, továbbá pedig, mert a nagyhitelezők hajlandóságot mutattak arra, hogy a 15 százalékos kiegyezési kvótát is elfogadják,

Aceasta, ca rezultat al convenției încheiate de statul român cu statul german.

În legătură cu această consfătuire, un ziar a atribuit eri dlui Mihai Popovici, ministru de finanțe, că a solicitat un împrumut dela Banca Națională.

Dl Mihai Popovici, eșind aseară dela consiliu, ne-a declarat următoarele:

— „Este cu totul inexactă această afirmație.

N'am cerut nici un ban dela „Banca Națională“. Din potrivă statu plătește regulat toate datorile sale pe cari le are la Banca Națională“.

5 milioane 200 ezer lejes összegben dr. Gyergyai Árpád kolozsvári fül-, orr- és gégeprofesszor ajánlotta.

Minthogy azonban Gyergyai professzor ajánlata még a kishitelezők és Wesselényi báróné követelését sem fedezte volna, nem pedig, hogy elég lehetett volna a nagyhitelezők kielégítésére továbbá az eddig felmerült ügyvédi és likvidalóbizottsági költségek fedezésére, az ajánlatot a likvidalóbizottság visszautasította és pótajánlat benyújtására szólította fel az árverésen résztvevőket.

Gyergyai professzor ajánlatának visszautasítása után új tárgyalások indultak meg. Két komoly reflektáns akadt: a Iacobovici, Grigoriu és Lupan-féle konzorcium, amely hatmillióöttszáz ezer lejért akarta megvásárolni a szanatoriuumot és egy másik konzorcium, amelynek élén Steiner Pál dr. áll és amely

hat és félmillió lejen felül átvállal egy kisebb követelést is.

Ezt az ajánlatot a hitelezők elfogadták és ezzel a szanatoriuum vásárlás befejezetté lett. Elintézését nyert a volt gondnok, Ábrahám Lázár félmillió lejes követelése is.

Hir szerint Steiner dr. sebészeti, belgyógyászati és nőgyógyászati osztályokat létesít a szanatoriuumban.

Desfînțarea cartelului întreprinderilor de petrol

Netîntelegere între părților contractante

La 1 Octombrie a expirat cartelul principalelor întreprinderi de petrol cari au rafinerii. Cartelul acesta avea ca bază fixarea unor cote de vânzare în raport cu cantitatea de petrol prelucrat.

Cum până la 1 Octombrie între-

prinderile n'au putut ajunge la o înțelegere asupra condițiilor pentru reînnoirea cartelului, el a fost prelungit până la 1 Decembrie, Netîntelegerele existente adâncindu-se, cartelul a fost virtualmente denunțat.

Taxarea sărei la export

Administrația căilor ferate a adus noui modificări în traficul local de mărfuri în sensul că pe viitor sarea de bucătărie și sarea gemă, predate din salina „Uioara“ pentru exportul în India, prin stațiunile Brăiia și Constanța-port, se va taxa după taxele tarifului special VIII.

Taxarea cauciucului regenerat

În actualul tarif vamal nu este prevăzut cauciucul regenerat. Acest produs se obține prin desvulcanizarea cauciucului vechi vulcanizat, care prin această operațiune pierde elasticitatea caracteristică cauciucului vulcanizat și are aproape aceleași întrebunțări ca și cauciucul moale dela art. 865 al. b. Astfel fiind pe cale de asimilare de acord cu avizul Comisiunii de Experți, cauciucul regenerat va fi impus la art. 865 aliniatul b. din tariful vamal.

Aplicarea legii timbrului

Nouile norme fixate de Comisia centrală

Comisiunea centrală a timbrului în ședința din 27 Noembrie 1928 a dat următoarele norme cu privire la aplicarea legii timbrului:

Simplu fapt al fixării unui termen de plată într'un cek nu poate transforma cekul într'o cambie, întrucât nu îndeplinește și celelalte condițiuni de formă ale cambiei cerute sub pedeapsă de nulitate de art. 270 și 273 codul comercial.

Un atare cek prin urmare în care termenul de plată este fixat înăuntrul termenului de 15, 30 sau 90 zile prevăzute de art. 14, paragraful 4 legea timbrului nu este supus conform acestui text, la plata nici unui impozit.

Olvassa a „Lemnul“-t

Keményfa

(bük)k) fűrészüzemhez

önálló fűrészkezelőt

keresünk azonnali belépésre.

Ajánlatok referenciákkal és fizetési ígényekkel e lap kiadó-hivatalához küldendők „Fűrészüzem“ jelige alatt.

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—

Szöveg között cm²-

ként — — Lei 15'—

Többi hirdetési ol-

dalon — — Lei 10'—

Egy garmond sor Lei 80'—

Árúpiac

Termény és ga ona

Buza iránt a kereslet lanyha tendenciája, a malmok csak a legszükségesebb mennyiségek megvásárlását eszközlik. Terminkötések csak január utáni szállításra történnek és ezen a téren az árak kissé szilárdabbak. Prompt szállításra bánáti buza 685—695, mezőségi 680—690 lej, míg január utáni szállításonál 710—715 lej.

A tengeri az utóbbi napokban kissé ellanyhult, üzletkötések csak szorványosan fordultak elő és az árak időszerinti tengerinél 560—580 lej, ab mezőségi állomás, míg az örökös tengeri 600—610 lej ab feladóállomás,

Az árpapiac az utóbbi napokban teljesen üzletlen, még prima sörárpat se mvásárolnak. Ára ab feladóállomás 570—590 minőség szerint, az egész prima sörárpa 600—620 lej.

Rozsban nines kereslet és ennek folytán az árban lényegesebb eltérés nem mutatkozik. Szatmár és Nagykárolyvidéki rozs 680—690 lej.

Bálnál bár a termés az átlagos termésnek jóval alatta maradt, és az októberben történt erősebb kereslet folytán szilárdulni kezdett a piac, ma már a kereslet ellanyhulása folytán az árak visszaeső tendenciát mutatnak. Az egyetlen külföldi felvevőpiac Budapest és ugylátszik Budapest tranzitálja a többi nyugati államok bevételeit is. Ára 18.50—19 lej szákolva, míg Budapesten 74—74.50 fillér kilógrammonként.

Korpában a kereslet teljesen esendes, a kismalmi korpa ab feladóállomás 4—4.20 lej, azonban ez az ár a kismalmoknak nem felel meg, ennél fogva az eladás csak vontatott és a kismalom tulajdonosok kedvezőbb áralakulására várnak.

Liszt 30—70-es örléssel Aradon 10.20 lej, míg Temesváron 1.10 lej kilógrammonként. Lisztben sem a vételkedv, sem a fogyasztás nem kielégítő, sőt a terminkötések is csak tartozkodóan történnek.

Bőr

A külföldi piacon pár nap óta mutatkozó nyersbőrszilárdulás a romániai piacon még nem érezhető. Miatán a készletek elhelyezést nyertek

és az áruhiányt tengerentuli behozattal pótolták, lényegesebb árváltozások nem történtek. A nyersbőrkereskedők a most bekövetkezett Krausz-féle bőrgyár fizetésektelenességében jelentős mértékben érdekelve vannak és ez a fizetésektelenesség a nyersbőrkereskedőket fokozottabb elővigyázatosságra készíteti. A téli időben általánosan szokásos nagyvágások még nem kezdődtek meg, azonban a vágások beálltával az árakban valószínűleg visszaesés fog mutatkozni.

Készbőrben bár a kitartóan száraz időjárás miatt az üzlet még nem érte el az őszi szezon szokásos üzletmenetét, de a nedvesebb idő beálltával valószínűleg a kereslet megeléül. A talpgyarak versenye még mindig tart és hatása ugy a kereskedőknél, mint a gyáraknál érezhető. Talpárak árai: szortirozott eroupon 200—210, lábaltalp 145—165, talpbélés nyak 180—200, talpbélés hasszél 150—160 lej.

Vache eroupon jóminőségű, miután a készletek elfogytak megfelelő piacra talált, azonban gyengébb minőségű árut nem keresik. Mastbox árakban a jobbminőségű után meglehetősen érdeklődés mutatkozik, a színes áru már szezonját multa. Az importált finom bőrök csak nehezen helyezhetők el, mert a romániai bőrgyárak produktumait a külföldi bőr mindjobban kiszorítja a piacról.

Külföldi piac

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most már az északi földgömb 1928. évi gabonaterméséről teljes kimutatást hozott nyilvánosságra. E szerint az európai aratás a várakozásoknak, ténylegesen meg is felelt, míg az északamerikai és a kanadai termés főleg minőség tekintetében rosszabb, mint ahogy azt előbb jelezték. A nemzetközi mezőgazdasági intézet kimutatása szerint tehát

Európa 24 államában (a Szovjetunióval együtt) összesen 604.5 millió dupla mázsa buza termett ebben az évben.

1927-ben ez a szám 436.8 millió dupla mázsa volt. Az északi földgömb 33

országában pedig összesen 1 milliárd 111.6 millió dupla mázsa buza termett,

azaz körülbelül 100 millió dupla mázsával több, mint 1927-ben.

A rozstermés Európa 22 államában 409.3 millió dupla mázsát tesz ki és az északi földgömb 24 országában 424.6 millió dupla mázsa a rozstermés,

ami viszont az 1927. évi termésével szemben körülbelül 25 millió dupla mázsa visszaesést jelent.

Az árpatermés az északi földgömb 30 országában 356 millió dupla mázsát tesz ki, az 1927. évi 299.1 millió dupla mázsa árpatermésével szemben. A zabtermés ugyanezen területen ebben az évben 680.9 millió dupla mázsa, ami szintén körülbelül 80 millió dupla mázsa emelkedést jelent. A nemzetközi mezőgazdasági intézet az északi földgömb országaiból származó jelentések szerint

az ideai tengeri termést nem tartja kevesebbnek, mint amennyi a múlt évben volt.

Ez főleg az Egyesült Államok kitünő

A romániai dobozgyárak között semmiféle kartell nincs

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” nagyváradi szerkesztőségétől

Nemrégiben bejárta a sajtót az a hír, hogy a romániai dobozgyárak kartellbe tömörültek, de a kartellben egyik-másik dobozgyár nem vesz részt.

A hír kétségkívül a szenzáció erejével hatott, azonban meg kell állapítanunk, hogy nem felel a valóságot és a híresztelés minden bizonnyal tévedésen alapszik.

Tény az, hogy több, mint két évvel ezelőtt folytak ilyen irányú tárgyalások a romániai dobozgyárosok között, bár ezek a tárgyalások is inkább csak afféle puhatolozó megbeszélések voltak, amelyekben semmiféle konkrétum nem alakult ki. Már akkoriban megállapították, hogy az idő még nem érett meg a kartellre és ez a helyzet még ma is fennáll.

Egy esetleges kartell különben sem irányulna a fogyasztók ellen, legfeljebb azt célozná, hogy a fizetési fel-

tengeri termésének köszönhető, miután az európai tengeri termés a nagy szárazság folytán sokat szenvedett és Európa egyes részein teljesen tönkre is ment. Európai országokban a jelentések szerint körülbelül

86.5 millió mázsa tengeri termett és körülbelül 22 százalékkal kevesebb, mint 1927-ben.

A szükségletet azonban a világ többi tengeri termő országai könnyen fedezni fogják. A burgonyatöldek terjedelme ebben az évben az európai országokban körülbelül 2.7 százalékkal emelkedett. Az ideai burgonyatermés mindennek dacára kevesebb, mint a múlt esztendőben.

Ami a szőlőtermést illeti, a római gazdasági intézet véleménye szerint, bár az ideai szőlőtermés rosszabb az északi földgömbön fekvő országokban, mint az utóbbi öt esztendő átlagtermése, mégis átlagban annyi lesz, mint a múlt esztendei termés. Az ideai kendertermésre vonatkozólag a legújabb litvániai és ausztriai jelentésekből arra lehet következtetni, hogy az rosszabb lesz, mint az elmúlt esztendőben.

tételeket és kihelyezéseket olyan színvonalra helyezték, hogy a dobozgyárak egzisztenciája ne legyen veszélyben. Erről azonban pillanatnyilag szó nincs és az a hír, mintha a kartell megalakult volna, csak téves információ folytán kerülhetett a közudatba.

A csehszlovákiai szeszgyártás elmúlt kampányának eredményei. Prágából jelentik: 1927 szeptember 1-től 1928 augusztus 31-ig terjedő időben Csehszlovákiában összesen 602.729 hektoliter szeszt gyártottak az elmúlt évi 569.964 hektoliterrel szemben. A mezőgazdasági szeszégetőkben 264.842 hektoliter gyártottak, ami körülbelül 17.000 hektoliter emelkedést jelent. Fogyasztási célokra a szeszgyárak még 15.949 hektoliter termeltek, azaz mintegy 2500 hektoliterrel többet, mint az 1926—1927. évi kampányban. Az ecetgyártásra 19.299 hektoliter, denaturált szesz készítésére 190.311 hektoliter, dinalkoltermelésre pedig 63.581 hektoliter került megadóztatás nélkül a termelés szolgálatába. Az 1927—28. évi kampányban összesen 48.747 hektoliter szeszt exportált Csehszlovákia külföldre, tehát körülbelül 7500 hektoliterrel kevesebbet, mint az 1926—27. termelési évben.

PARKETTA
száraz, legjobb minőségben, legolcsóbban
Intreprindere Aradana pentru Industria lemnului
CZEILER, RORNIS & C-NAI
ARADON.
Parkettát lerakással együtt is vállalunk. — Telefon számok: 187, 504.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița S. A.

Capital Social Lei 750,000.000. București, Str. Fovernei 2.

Fier de comerț, Grinzi I și U, Fier fasonat, Table groase și mijlocii, Șini și material mărunt pentru ecartament normal și ingust. Schimbători, macazuri, incrușări, poduri și alte construcții de fier, plăci turnate, vagonete, piese de vagoane. Osii, Bandaje, Roți din oțel turnat. Perechi de roți complete **Locomotive** pentru ecartament normal și ingust. Materiale turnate din oțel și fontă, piese forjate, Buloane, Suruburi, Nituri, etc., etc.

Electro-motoare, Dinamuri, Generatoare, Transformatoare, instalațiuni complete de centrale electrice, industriale și comunale, electricări de orase, Echipament electric pentru industria petroliferă. Atelier de construcțiune pentru aparate și unelte de sondaj. Armament și munițiuni. Pluguri și alte unelte agricole. Nicovale, Lopeți, Sape, etc. Mine, Fabrici și Domenii la: Reșița, Anina, Bocșa, Oravița, etc.

Pentru fier laminat și mașini agricole reprezentanța:

SOCOMET

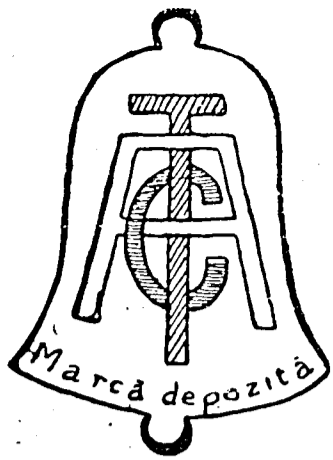
Societate Comercială Metalurgică, S. A.

București, Calea Victoriei No. 51.

Adresa Telegrafică: „SOCOMETUL”

TELEFON: 50/61.

TELEFON: 47/24.

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din
CLUJ.

•••••

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
„Tacămul” fabrică de argintării. Cluj.
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4—82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Olvassa a

Keleti Ujság-ot

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemebből otthont nyújtja a legelőnyösebb
feltételek mellett a keleti pályaudvar é-
rkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét
egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk száll-
jon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Industria Sârmei S.A. Cluj

UZINELE: CÂMPIA TURZII

Adresa telegrafică: „FERRUM” Cluj.

Telefon: 440, 347.

Sârmă lamina ă, fier de beton, cue de tot felul, sârmă arsă,
sârmă arămită, sârmă ghimpată, sârmă de oțel, incuietoare
de saci, arcuri de mobile, agrape, sârmă zincată (galvanizată).

Hengerhuzal, betonvas, tuskeshuzal, acélhuzal, vashuzal, reze-
zett, vashuzal horganyzott, szög minden méretben, zsákkötöző
drótok, irodakapcsok, butorrugó, vashuzal, fényes, lágyított.

Walzdraht, Betoneisen, Drahtstifte jeder Art, Drahtgeglüht
blank, verkupfert, verzinkt, Stahldraht, Stacheldraht,
Möbelfedern, Werdernadeln, Sackverschlüsse.

Banca „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale

CLUJ—KOLOZSVÁR.

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 22 millió lei.

ucursale—Fiókiintézetek: Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Ditrău—
Ditró, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csikszereza,
Sánmartin—Ciuc—Csikszentmárton, Târgul-Secuesc—Kézdivásárhely,
Turda—Torda, Uioara—Marosujvár. —: **Expozituri—Kiren-**
deltségek: Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița-
Română—Maroshévíz.

Elfogad: **BETÉTEKET.**

Leszámítol: **VÁLTÓKAT**

Átutalásokat és meghitelezéseket az ország bár-
mely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképvi-
seletét bírja a „**Gazdák**” Általános Biztosító
Részvénytársaság

Telegram: **TRANSSYLVANIABANK**

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvar, Piața Unirii No. 9.

Fiókiintézet: Dej—Dés, Jibou—Zsibó, Beclean—Bethlen

Saját tőkési **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.